

HAZÁNK

Negyedik évi folyam.

I. szám.

Január 2-án. 1868.

Doggenfeldi Vetter Antal honvéd-altábornagy.

Midőn 1848—49-diki szabadságharcunk e kitünő szereplőjének itt terjedelmes s részleteiben eddig ösmeretlen életirátát adjuk, ezt legyszersmind alkalomszerűnek is hisszük, mert Vetter Antal nemsokára tagja lesz országgyűlésünknek s mint ilyenre akkor, mikor majd a honvédelmi rendszer nagyfontosságú kérdése kerül tárgyalásra, bizonyára ismét nagy szerep vár.

Vetter Antal altábornagy édes atyja Budán született, 40 évig szolgált a huszárságnál s Győrnél 1809-ben egy Velites-csapatot vezetett; végre többszörösen megsebesülvén, mint nyugdíjazott alezredes halt meg; — édes anyja huszárszázados leánya és Szombathelyt született.

Altábornagyként Mestrében, Velence mellett 1803-ban született, hol akkor a cs. kir. Ott nevé huszár ezred fekdűt. Az elemi tanodát Pécssett vé-

gezte, 11 éves korában pedig a bécsujhelyi katonai akademiába lépett, hommét kitünően végzett tanulmányai után 1823-ban mint zászlótartó a 48-ik gyalogezredbe osztatott be; 1830-ban a 27-dik ez-

redben mint hadnagy, 1834-ben soron kívül a 19-ik magyar ezredben mint főhadnagy léptettetett elő, hommét 1839-ben mint alszázados a 37. sz. magyar gyalog ezredbe tétetett át; itt 1840-ben főszázados, 1845-ben őrnagy és 1848 május 1-én alezredes lőn. — Vetter 1830-tól egész 1839-ig mint tanár működött a gráci hadfi-intézetben, 1840-től 1845-ig parancsnoka volt a 37-dik ezred gránátososztályának Bécsben, és 1845. nya-

Doggenfeldi Vetter Antal, honvéd-altábornagy.

rán Albrecht főherceg, mint alsó Ausztria parancsnokló tábornoka által a minta-zászlóalj be tanításával bizatott meg.

Ezen rövid életrajzi vázlatból látható, hogy al-

tábornokunk a cs. kir. hadseregben, a legnagyobb béke idejében, mindenesetre igen fényes pályát futott meg, mit csak lángeszének, szorgalmának s erélyének köszönhetett.

1848 év elején *Vettert*, mint a 37-dik magyar gyalog ezred 3-dik zászlóaljának parancsnokát, Nagy-Váradon találjuk. Itt ildomos viselete által a városi polgárok tiszteletét annyira kiérdemlé, hogy mindenütt örömmel fogadtatott; s alattvalóinak, különösen a tisztikarnak, teljes ragaszkodását bírta, mert igaz ugyan, hogy a szolgálatot kéréllhetlen szigorral megkívánta, de azon kívül úgy viselte magát, mint mindegyik alárendeltjének valódi jóbarátja, *Vetter* a cs. kir. hadseregben töltött 27 éves hosszú szolgálatának ideje alatt.

Vetter zászlóaljával 1848 május 30-án tette le az esküt a magyar alkotmányra. Nemsokára ezután egy magyar kir. miniszteri rendeletet hirdettetett ki, mely által a zászlóalj a magyar hadügy-örtség közvetlen parancsa alá helyeztetett, s melyben ugyanezen ügyérség egyszersmind azt rendelé, hogy ezentul *Vetter* alezredes minden szolgálati kötelességeit a cs. kir. katonai hatóságokkal — a m. kir. miniszterium jóváhagyása nélkül — kerülni tartozik. Az engedelmességhez szokott régi katonának sok volt ebben megfoghatatlan, — hanem a kocka el volt vetve s a cs. kir. hadsereg két részre osztva és egymás ellenében ellenségesen állott.

Letéven *Vetter* az esküt, zászlóaljával együtt már nem az osztrák, hanem a magyar hadsereghez tartozott. Elhatározása rendithetlen, ő és az alárendelt sereg ezentul Magyarországé volt, és ő volt az első, ki zászlóaljával (négy tisztet kivéve) teljesen a honvédseregbe lépett át. — 1848. júniusban parancsot kapott zászlóaljával a déli harctérre, Beeskerekre indulni. *Vetter* Kiss Ernő dandárának előcsapat-parancsnoka volt. Fáradhatlan szorgalma csakhamar rendet s jó szellemet öntött a seregbe. Ő készíté a tervet a bánsági felkelés legyőzésére is.

1848. sept. 2-kán Máriássy- és a 10-dik honvédzászlóalj élén ő vette be rohammal a keményen megerősített s nagy vitézséggel védelmezett ellenséges tábornok Perlasz közelében. A nevezett várost ugyanazon dandárral sept. 12-kén rohammal vette be, s így ezen időpontban az ellenséget legyőzván, azt hosszabb időre tehetetlenné tette. Meg kell érintenünk, hogy a magyar fegyvernek eme győzelmét az aradi polgártüzérség folytonos s rontó ágyú-tüzélése tetemesen segítette elő.

A pesti legió herceg Woronyeczky parancsnoksága alatt, — mely a tábor megrohanásánál

vitézül harcolt, — az osztrák tábori pénztár-ládájában Spanochi cs. kir. tábornoknak Grázból kelt, írott értesítését lelé, melyben Magyarország ellenségének nemsokára pénz, s egy ügyüteg ígértetett. *Vetter* ezen nevezetes okmányt Mészáros Lázár magy. k. hadügyminiszterhez küldte be. Ezen irat világosan tanusítá, hogy az akkori bécsi kamarilla oly politikát követett, melynek célja a magyar nemzetet szabadságától s alkotmányától megfosztani, s ennek elérésében semmi eszköztől nem írtózott.

Vetternek sept. 2-ki és 12-ki kitünő működése után a magyar kormány őt ezredessé, és miután Kiss Ernő ezredes más esatateren alkalmaztatott, a bánsági hadsereg dandárnokává nevezé ki. Ugyanezen időtájban azon kitüntetésben is részesült, hogy az egész hadsereg tábornoki főnökének, s a magyar katonai akademiának (Ludoviceumnak) — mely akkoriban szervezésben volt, — főigazgatójává neveztetett ki. Októberhóban a hadügyértől parancsot kapott Arad váránál az ostromintézkedéseket megvizsgálni. Miután pedig Mészáros hadügyminiszter az ország éjszaki részén működő hadtest parancsnokává neveztetett ki, *Vetter* Pestre hivatott, s ideiglenesen a hadügyi tárcát vette át. Dec. 1-jén tábornok lőn.

Azon időszaka a szabadságharcnak, mely 1848. novemberétől egész 1849. márciusig — a tavaszi hadjárat kezdeteig tartott, minden miniszterre nézve terhes, de a hadügyerre nézve legterheesebb volt.

Ezen időbe esik a dunai hadsereg visszavonulása Budapestre, a fővárosnak a kormány által elhagyása, mit az ország legnagyobb részének feladása követett. A helyzet kétségbeejtő volt. Akkori megmenekülésünket csak elleneink túlzott elővigyázatának köszönhetjük.

Decemberben, ezen végzetes hónapban, a dérek honvédelmi bizottmány ernyedetlen bátorsággal működött, — a sorsnak jobbfordultát remélve, — Magyarország jövőjéért, s ebben *Vetter*, s a hadügyminiszter. A nemzetgyűlés naponkint néha kétszer is összeült. A honvédelmi bizottmány ülései többnyire éjfélig tartottak. Szomorúan komoly idő volt. Az ellenség nem messze állott Budától; minden oldalról rossz hírek érkeztek.

Dec. 31-kén voltak a legfontosabb ülések, melyek zárt ajtók mellett tartattak, s melyekben elhatároztatott a testvér-főváros feladása.

Vetter, ki akkor Pesten a „Magyar királyhoz“ címzett szállodában lakott, az ország elnökétől, Kossuthtól következő tartalmu levelet kapott: „Mídon ön e sorokat megkapja, a kormány s a

nemzetgyűlés már Debrecenbe utnak indult; a polgári s katonai hatalom, tábornok ur, Csányi megérkeztéig ideiglenesen önnök adatik át.“

Ambár a *Vetter* tábornokra ruházott hatalom csak rövid ideig tartott, mégis az akkori viszonyok között a felelősség igen nagy volt. Midőn 1849. január 1-én a fővárosok lakói falragaszok által megtudták a nemzetgyűlés és a kormány eltávozását, az egész nép nagy tömegekben a tábornok lakásához özlönlött, s egy küldöttség által az ország helyzetét tőle meg tudni kívánta. *Vetter* kilépett az erkélyre, s biztosítá a népet, hogy még nincs veszedelem, hogy Görgey tábornok Téténynél győzött, hogy a hadsereg — míg csak lehet — tágitani nem fog; s hogy miután a honvédesapatokat az ellenség ellen küldeni szükséges volt, a biztonsági szolgálatot s minden őrpontot a nemzetőrség átvenni tartozik. A nép éljenzés közben távozott el.

Ekkor *Vetter* éjjel-nappal dolgoztatott, hogy mentül több készletet szállítson vasuton és szeke-

reken a Tisza mögé, később Nagyváradra, Szegedre s Debrecenbe. Január 2-án parancsot kapott a hadügyérség személyzetével Debrecenbe átköltözni. A hadügyminiszeri hivatalban Budán összehívta az osztályfőnököket, közlé velük a kormány parancsát, s felszólítá őket, hogy január 4-kén bizonyos órában a pályaudvarban jelenjenek meg, a kormány új székhelyére utnak indulandók, és hogy egyszersmind a nélkülözhetlen iratokat is vasuton Szolnokra szállítsák.

Január 2-án Csányi kormánybiztos elnöklete alatt hadi tanács tartatott, melyben — mint tudva van — a honvédhadseregnek visszavonulási vonalai meghatározottak. Végleges tervet az akkori viszonyok között, s a seregek állapotánál fogva felállítani nem lehetett. Az ellenséget visszaverni, őt az üldözésben akadályozni volt az egyetlen lehető terv, mit a vitéz Perczel tábornok nemsokára azután ritka erélyvel Szolnoknál és Ceglédnél teljesített is.

(Vége köv.)

A Kain-jegyek.

— Beszély. —

Vadnai Károlytól.

— Nézd, kedvesem! ezt a ruhát választám a holnaputáni esküvőre, hogy tetszik neked?

E kérdést egy kedves, fiatal asszonyka intézte férjéhez, ki a lobogó kandalló mellett ült, s gondolatokba volt merülve.

— Nagyon szép, — mondá, végig tekintve az asztalra terített ruhán, (meggyysin selyem volt, fekete csipkéekkel,) — de még szebb lesz, ha rajtad fogom látni.

A barna asszony megcsókolta férjét, s végig simitva homlokát, hirtelen szemébe nézett és meglepetve mondá:

— Nekem úgy tetszik, mintha ez a te titkos sebforradásod most még mélyebb volna, mint máskor.

— Pedig igazság szerint most már el kellene tűnnie, mivel nincs többé jelentősége.

— Hányszor kérdeztem tőled, hol tettel rá szert, és te mindig csak kitérőleg feleltél.

— Mondhattam volna, hogy gyermekkori csiny, hogy párbaj maradványa; sőt mivel egykor az én kezemben is forgott a fegyver, akár azt is rá foghattam volna, hogy a vitézség érdemjele; de kedvesem, sokkal jobban szeretlek, semhogy bármivel is ámitni tudnálak. Jéjj, most eljött az ideje, hogy elmondjam e titkot.

A kandalló mellé ültek, s a férj megfogva szép

kis neje finom fehér kezét, sok kíváncsiság, meglepetés, kérdezgetés és félbeszakítás közt a következő történetet beszélte el.

* * *

Bevallom neked, hogy ez a sebhely valóságos Kain-jegy. Egyszer követtem el az életben vétkeket — *hazultam*, s ez a véték e sebhelyben örök-bélyeget hagyott homlokomon. Valahányszor a tükörbe néztem, mindig e sebforradást pillantám meg, mint egy néma szemrehányást, mely múltam egy kínos estéjét juttatá eszembe.

Azt szoktátok mondani, hogy ez a mi foglalkozásunk, a kereskedés, merő próza, mely egyébből sem áll, mint abból, hogy adunk, veszünk, könyvet vezetünk és pénzt számolunk. Feleditek, hogy az élet fordulatai egy pályán sem szülnek regényesebb változásokat, mint épen a mi köreinkben. Szerény, munkás családok néhány év alatt milliomosok lesznek, s a porból emelkednek a fénybe. Ellenben dúsgazdagok egyszerre tönköt mondanak, s szőnyeges dísztermekből padlásszobákba jutnak.

Tizenhat éves koromban az én atyám is a főváros egyik legelőkelőbb kereskedője volt. Serény eszes és becsületes ember, kissé jobb szívvel, mint a mennyit a számitó ész e pályán megenged. La-

kásunk a boldogság, elégtelenség menhelye volt. Ha ismerőseinknek eszükbe jutott irigyelni valakit: akkor mindig csak minket irigyeltek.

Atyám a comptoire-ok példányképe volt, anyám a legszívesebb nők egyike, testvérem — Eliz — szeretetreméltó kedves teremtés, kinek kezére titkon sokan számítottak, noha még csak tízennégy éves volt; én rá pedig az én jó atyám akkoriban csak annyit szokott mondani: „jól tanúl, ügyesen számol, ád a koldusnak, — ember lesz belőle.“

Egy nap azzal lepett meg, hogy Triestbe fog küldeni.

— Úgy van, fiam, azt akarom, hogy különb ember légy nálamnál, ha egyszer üzletemet átveszed. Valamit kell tudnod a tengeri kereskedelemről is, s egy triesti jó barátom éppen ma írt, hogy szívesen maga mellé fogad — két évre.

Meg voltam lepetve, s örültem. Tizenhat éves korában melyik valamirevaló ifjú ne szeretne idegen világot és tengert látni! Megesókoltam atyám kezét, örülve, hogy így gondoskodik felőlem.

De midőn anyám szobájába léptem, ki ott ült a pamlag egyik szögletében, s éppen könyeit törölé, s midőn az én kedves kis Elizem — egész vidám arcában megváltozva — elém jött és kezét nyújtá: akkor szívem egyszeribe olyan nehéz lett, hogy egy szót sem tudtam kiejteni.

Mindig öröm volt rám nézve, valahányszor az iskolából, s később az üzletből, délben vagy este haza mentem, mert tudtam, hogy otthon mindig a legszeretőbb szívek fogadnak; de soha oly kellemesnek, boldogítóan nem találtam édes otthonunkat, mint e pillanatban.

Rá néztem anyámra, s most jutott először eszembe, hogy már öreg, a ki — meglehet nem sokára — meghalhat. Rá néztem Elizre, s csak most vettem észre, hogy e gyönyörű arcú, sugár növésű leányka mily gyorsan fejlődik, s maholnap férjhez megy — ki tudja: kihez?

Anyám észrevette e bús hangulatomat, s nem akarta szaporítani.

— Vilmos! — kérdé vigasztalólag, — ugye örveid, hogy kikötővárost fogsz látni? Mindig óhajtottad.

— E pillanatban nem örülök, édes anyám, csak arra gondolok, mily nehéz lesz elválni.

Anyám zokogásban tört ki, s kebléhez ölelt. A jó Eliz is sirt, mintha már indulnék.

S két hét múlva csakugyan indultam. Soha sem hittem volna, hogy szerető karok közt oly fájdalmat érezhet a szív, mint a válás e pillanatában. Szétnéztem termeinken, melyeknek talaját pompás szőnyegek boríták s falait drága képek fűdték, szétnéztem, hogy ne az arcokat kelljen látnom, s magam se tudtam, hogy juték a vasuti kocsiba.

De valami mégis mélyen emlékezetembe véssődött.

Atyám könyvvezetője, Fellmer, egy igen ügyes, de kiállhatatlan ember, azt jegyzé meg az előszobában:

— Úgy sir, mint egy gyermek, holott jó dolga lesz!

És erre az emberre attól a pillanattól fogva nem tudtam gondolni jó szívvvel.

Bármennyire szeretém is családomat, az első hónap multán kezdtem megszokni új helyzetemet. Sokat lehetett tanulnom, és sokat kellett dolgoznom. Atyám mindig komolyan és szeretettel intett, hogy egy órám se muljon el a nélkül, hogy ismereteimet ne gyarapítanám; míg anyám csakhamar kérdegetni kezdé, hogy mikor térek haza? Eliz is írt gyakran, s minden sorából látszott, hogy milyen vidám, boldog gyermekélete van.

S folytak a napok, hetekké, hónapokká, majd egy évvé növe, s főnököm egy nap azt az ajánlatot tevé, hogy ha Londonban is óhajtanám magamat tovább képezni, egy jó állomást szerezhet ne számomra. Mivel atyám, kivel e tervet azonnal közlém, beleegyezett, csakhamar utnak indultam. Már egy félévet tölték e ködös kötetgerben, hol a partokon és a raktárak hordóiban rendszeren több kincs hever, mint a királyok kincstáraiban, midőn Eliz egy levele elbusított. Azt írta, hogy Fellmer udvarolni kezd neki, s mivel kinevette bók-jait, édes atyjától feddést kapott. Legkevésbé se tettem ugyan föl atyámról, hogy egyetlen szép leányát ily emberhez szánta volna nőül, de mégis aggódtam. Jól tudám, hogy a koroskodóknak sajátos gondolkozásuk van. Ha egy eszes fiatal ember jól vezeti könyveiket, megkívánják, hogy ennélfogva az ifjú lányok is okvetlenül szeretetreméltónak találják.

(Folyt. köv.)

Bártfa-város régiségei.

Hazánkban alig találkozik város, mely annyi nevezetes és jól fentartott műrégiséggel dicsekedhetnék, mint Bártfa; s ez igen természetes, mert míg hazánk alföldi városait részint tatárok dúló csordái, részint pedig a törökök többé-kevésbé elpusztították, addig Bártfán — mint határszéli, he-

leginkább egyházi történetében s a 16-ik és 17-ik században saját nyomdával birt, hol számtalan tudományos és közhasznú műveken kívül a híres Verbőczy-féle „Tripartitum Decretum Latino Hungaricum, sive Opus Juris consuetudinarii Regni Hungariae auctore Stephano Werbőczy, Bartfae,

Bártfa városháza. (Myskovszky V. rajza.)

gyek közt félreeső városban, — az építészeti remekművek ily pusztításoktól megkíméltek s ez oknál fogva e középkori építészeti műemlékek — nem tekintve az előbbi században történt szerencsétlen és styl-ellenes részletes ujításokat — még kielégítőleg ép állapotban jutottak reánk.

Bártfa szabad királyi város a régebbi századokban nagy szerepet játszott hazánk politikai, de

Typis et sumptibus Jacobi Klözel“ cím alatt az 1643-dik évben latin és magyar kiadásban nyomtatott, mely műnek megmaradt kevés példánya közt még egy a bártfai levéltárban őrzött; továbbá a határos Lengyelországgal élénk kereskedése következtében polgársága anyagilag igen jól állott; jelenleg azonban Bártfa csakis régiségeiről és hathatós gyógyerejű fürdőjéről nevezetes, mely

körülménynél fogva évenként e várost messze földről nagy számu vendégek látogatják.

E szerint hasznos szolgálatot vélek e lap olvasóinak tenni, ha ezen város nevezetes műrégiségeit rajzokkal illusztrálva, — a mennyre a hely szüke engedi — rövideden megösmertetem; de csak általánosan, mert ezen régiségek körülményei, részletes leírása és szakbeli tudományos ismertetése kötetekre menő munkát igényelne.

Ezen műemlékeket Henszelmann Imre és Ipolyi Arnold fáradhatlan és kitérő régiségbuváraink, továbbá Lepkovszky József, valamint Janota Jenő krakkói tanárok is, a bécsi központi régészeti bizottmány évkönyveiben, régészeti szempontból igen helyesen írták le.

Bártfa városának — nem tekintve a sáncfalakat, továbbá a még fennálló bástyákat és ügyes régi polgári házakat — két nevezetes nyilvános építészeti műemléke van, t. i. a *városház* és a *sz. Egyedről* címzett régi *róm. kath. templom*.

I. Bártfa városháza.

A meglehetősen nagyságu, négyszögü, jól kiközvetett piac közepén áll, oldalaival a világ négy főtája felé néző városház, mely — tekintve a középkori polgári építészeti izlését — hazánkban egyedüli a maga nemében, s párja nincsen; alaprajzának négyszögü idoma 15 öl hosszú és 7 öl széles, egy emeletes és keleti oldalán a falból kiszökő tornyocska lépcsőin történik az első emeletrei feljárás.

A mellékelt kép a városház északkeleti oldalát mutatja.

Hogy mikor épült e városház? azt a levéltárban szerencsére még meglevő építési számadások mutatják, melyek szerint építése 1504-dik évben Langh Simon építőmester vezetése alatt történt, s valóban ezt bizonyítja még a városház részletein látható műizlés is, hol már a gót diszitményeket itt-ott a 16-dik század elején divni kezdett úgynevezett *renaissance* izlés egyszerű, primitív alakzatai váltják föl, s épen ezen tekintetben érdekes e városház, miután itt a gót-izlésnek a renaissance modorba való átmenetét mintegy megleshetni, s

ezen átmenet látható a városház minden részletén, de különösen a kapu diszparkányzatán, melynek rajzát később adandjuk.

A városház kisebb vagyis déli és északi oldalai t. csúshomlokzatok koronázzák, melyeket a szegegyző parkányzatokon lévő, kőből kivéssett, különféle idomú alakok, állati szörnyek és gót izlésű levelek, továbbá a csúcon lévő kereszttrózsák díszítik.

Régészeti szempontból érdekesek a koronázó parkányzaton levő fantastikus alakzatok, az erénynek, a polgárság akkori életmódja és foglalkozásának, nemkülönben az igazságszolgáltatásnak mindmennyi jellemző jelvényei, melyek — mint Ipolyi Arnold jeles régészünk igen találon megjegyzi — valószínűleg mélyebb jelties jelentésre utalnak.

Legnevezetesebb azonban a városház déli és északi oldalát koronázó parkányzat fedélalatti horonyában (Hohlkehle) lévő tizenkét égi jegy (állatkör, zodiac)-kőből mesterileg kifaragva, mely diszitmény hazánkban egyedül itten látható; ily állatkörök előfordulnak gyakran a külföldön, nevezetesen több németországi városban, melyek a normaun-román építészeti izlést jellemzik.

Ezen alakzatok kivételén bizonyos gyermekies naivság és nehézkes felfogás vehető észre, de mind a mellett határozott alakuk, némelyeknél a kombinacio felette szép és a maga nemében eredeti.

Ezen diszitmények kőből vannak kifaragva és egyszerű alapszínezettel bírnak, mely néhol már a természet utánzásának törekvését jellemzi.

A városház főfalai közönséges természetből állanak, kivéve a négy sarkot, továbbá az ajtókat, ablakokat parkányzatait, valamint az erkélyt egészen; ezen részek faragott finom kárpáti homokkőből vannak készítve. Az oldalfalak külszine egyszerűen be van vakolva, és akkori szokás szerint kockaköveket utánzó vonások karcoltattak a fris vakolatba; ily egyszerű díszítése a falaknak, e város régi bástyatornyain és még fennálló falain is látható.

(Folyt. köv.)

Miskovszky Viktor.

Egy rendőr-kém elbeszélése.

(Titkok III. Napoleon udvari életéből.)

Griscelli nevű, korzikai származásu olasz a mostani francia császárság első éveiben mint titkos rendőr nagy szerepet játszott, később aztán elvesztvén Napoleon kegyét, külföldön megírta titkos hivatala elményeit.

1852. decemberében — mondja Griscelli, — Walewsky gróf, Napoleon fanytűtestvére s később külügyminiszter, akkor Londonban francia követ, — titkos jegyekkel irt sürgönyt küldött III. Napoleonhoz, melyben jelenti, hogy bizonyos Kelch

novú francia republikánus Lambessából elosonván, Párisba készül vissza, hogy ott a császárt meggyilkolja.

III. Napoleon erre azonnal magához hívatta a rendőrség főnökét, elémutatta neki a londoni sürgönyt s egy megbízható, eszes és erélyes rendőr-kémet (spitzlit) kívánt tőle. Bár én hivatásomban (mint rendőri kém) ekkoron még ujonc voltam; mindazáltal Pietri rendőrségi főnök (a császárnak rokona,) engem jelölt ki oly férful, ki bir a fon-
tebbi tulajdonságokkal, mire a császár azt parancsolta, hogy este vezessenek eléje a nagy operába, mert beszélni akar velem.

Pietri magához hivatott s tudtomra adá az egész ügyet. Erre én örömkialtásban törtem ki, azonban csakhamar szédülés fogott el s vér futotta el szememet, mint rendszeren, ha oly vállalathoz kezdék, melyben vérnek kellett folyania.

— Mi bajod? kérdé tőlem Pietri.

— Semmi, már megint helyre jöttem, — válaszolám. Azonban vérnek kell ám folyania ezen ügyben.

Este, az opera első felvonása után, Pietri s én a császári páholyba vezetettém. Midőn Eugénia császárné mögött léptem el — ki Bassano asszony-sággal az első helyen ült, — így szólott:

— Ki azon ur, a ki Pietrivel jött be?

— Ez egy korzikai, — viszonzá Vaillant tábornagy, a ki l'Espinasse tábornokkal a páholy hátterében ült.

— Ez esetben okvetlen tör is van vele, — jegyzé meg a császárné, hangosan nevetve. A császár, Pietri s én azon erkélyre vonultunk vissza, mely a Rossini és a Lepelletier-utcák sarkát képezi. Itt Napoleon helyet foglalt s megparancsolta, hogy példáját kövessük s aztán így szólott:

— Griscelli, rendkívül szeretem, hogy ön korzikai, (minthogy a Bonaparték is Korzika-szigetről, Ajaccióból származnak.) E sziget minden férfia, minden időben hű volt családom irányában. Pietri úr, a ki ön iránt igen érdeklődik, azt mondja, hogy ön nemcsak hű, hanem éleslátású és erélyes is. Ön azon szolgálatban, melylyel megbizzuk, használhatja ezen tulajdonságokat, mert bizonyos Kelchről van szó, ki Londonból bűnös szándékkal jön ide s kire minden pillanatban különös gonddal kell felügyelni, hogy megtudhassuk, vajjon a felőle érkezett hírek való-e? Mindenek előtt föl kell őt találni s nem szabad őt szem elől téveszteni. Ha feltalálta, azonnal meg kell őt nekem mutatnia s aztán...

Egyetlen szó viszonzása nélkül hallgattam. Most történt első ízben, hogy én, a hajdani korzikai

pásztor, egy koronás fővel szemtől szemben állottam. Midőn azonban észrevettem, hogy a császár bevezégé szavait, így válaszoltam:

— Felség, én igen könnyen fel fogom őt találni; ha a rendőrfőnök ur átadja nekem az ezen emberre vonatkozó rendőrségi iratokat, akkor megtudom, hol lakik, hogy néz ki, mily idős és kikkel van összekötöttségben.

— Igen helyes, — jegyzé meg Pietri, — erre nem gondoltam.

— Hanem hogy önnek e férfit meg is mutassam, azt meg nem ígérhetem felség, — folytattam. — S miért nem? — kérdé a császár.

— Mert ha Kelch felségedhez közeledik, legyilkolom őt, mielőtt megmutathatnám.

A rendőrfőnök nevetett, a császár pedig megjegyzé:

— Az ördögbe, ez ugyan siet!

Ezután Pietri felé fordult s meghagyta neki, hogy adjon nekem 1000 frankot s bocsássa mindazt rendelkezésemre, a mire szükségem van.

— Értesítem majd Fleuryt is, (most szintén tábornagy,) — tevő hozzá, hogy rendelkezék azon paripák és kocsikról, melyekre önnek szüksége lesz. Holnap két órakor kilavoglok a Toullériák-ból a boulognei erdőbe.

Igy végződött első beszélgetésem III. Napoleonnal, kinek körében később annyiszor valék!

Midőn ő felségeik a színházból távoztak, én s Pietri őket a Toullériákba kísértük, s azzal a rendőrségre mentünk, hol Pietri kifizetteté nekem az 1000 frankot s átadá a Kelchre vonatkozó titkos rendőrségi jelentéseket. Itt Pietri azt mondá a rendőröknek, hogy a császár amesztiát akar adni Kelchnek.

— Mit, amnestiát? — kiáltott fel Ballestrino, az egyik rendőrtiszt. Ezen embernek amesztiát? Hiszen ez egyike a legveszélyesebb fickóknak. Azon napon, midőn a szt. Martin-kapu melletti torlaszokon elfogtuk, alig birta őt 14 rendőrugynök legyűzni, s hogy elvihessük, meg kellett őt kötözni. Ó valóságos Herkules!

Midőn a rendőrségi jelentéseket átfutottam, következőket olvashatték Kelchről:

„5 láb 7 hüvelyk magas, herkulesi testalkat, veszélyes ember, bátyjánál a Trancy-utcában lakik, s gyakran jár ugyanezen utcában Desmaret nevű vendéglőshöz, mert leányának udvarol.“

Ezen felvilágításokkal s 1000 frankossal el látva, haza menék s felöltözve vetém magamat ágyamra. Már hajnali 3 óra volt s korán kellett fölkelnem, hogy Kelchet megláthassam, vagy hogy hallhassak felőle valamit.

Bárha december volt, mégis 6 órakor reggel már Kelch bátyjának a háza előtt álltam s szemmel tartottam azt. Mintegy hét óra tájban fiatal lány lépett ki a kapun, hordárt szőlített él s levelet adott át neki azon meghagyással, hogy azt csak a címzettnek kézbesitse. Ez figyelemre méltónak tűnt fel előttem. Én tehát nyomban követ-

a Menilmontant utcán a boulevard du Templeig gyalog menve, ott bérkocsiba ült, mely őt testvéreinek házához vitte. Alig lépett ki a kocsiból, máris az ajtó küszöbén jelent meg az egész család s a viszontlátás örömeiben nyakába borult. Ezzel belépett, a bérkocsi pedig visszahajtatott.

Mintegy két órával később testvérével együtt

Erdőrész a Kárpátokból.

em a hordárt, ki egész Párison végigmenve s csak Menilmontantban állott meg egy polgárinak látszó ház előtt. Csöngötésére egy férfi, maga Kelch lépett ki, a levelet átvette s így szólt a hordárhoz:

— Köszönöm. Mindjárt megyek.

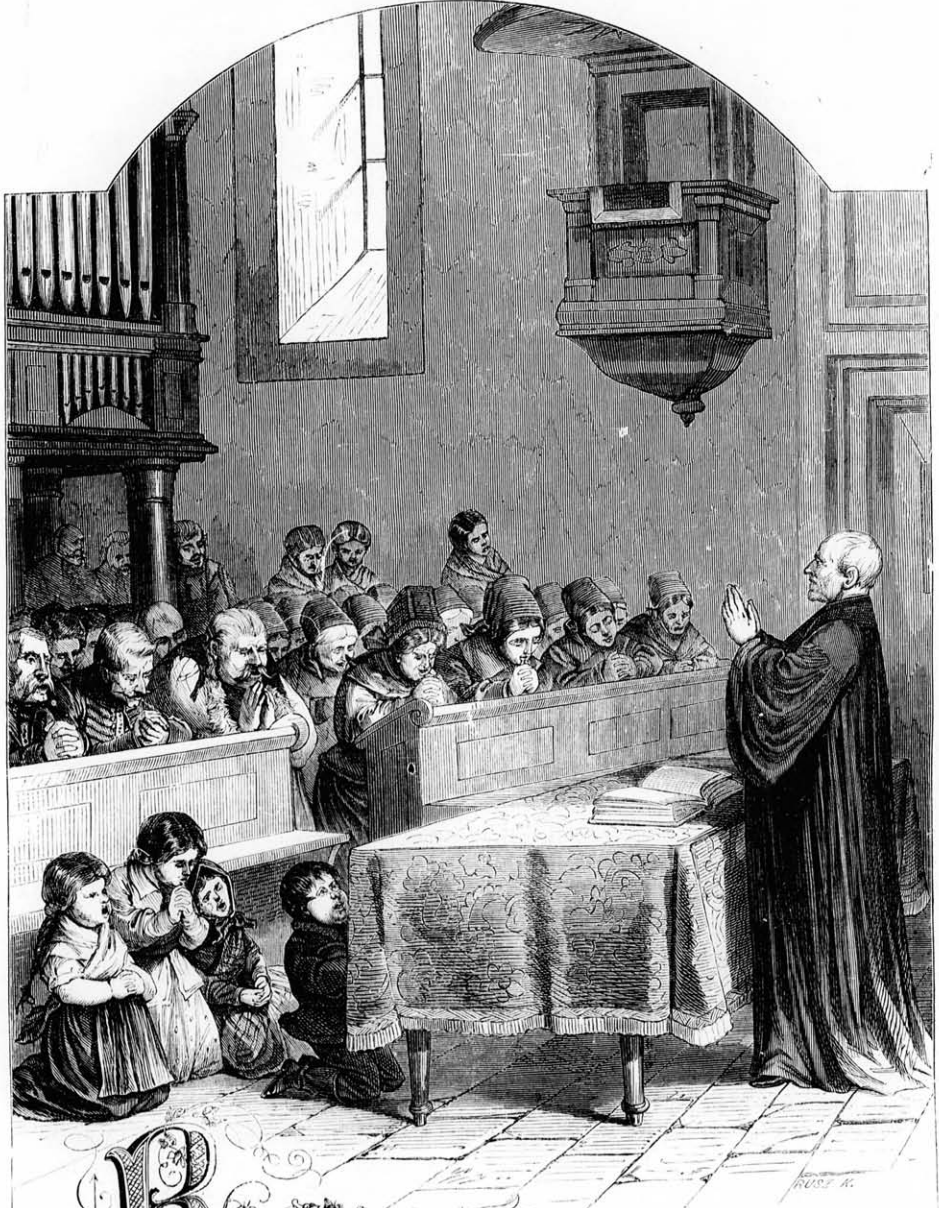
S valóban azonnal eltermett, fején kalappal;

lépett ki s azzal ugyanazon utca 13-dik számú házába, Desmaret vendéglőshöz ment, hol őt a legnagyobb örömmel üdvözölték. A ház leánya nem tágitott oldala mellől s a két testvérral együtt kávézott, míg én a szomszéd szobában előre kifizetett borjuszeletet reggeliztem.

(Vége köv.)

A lukai pap.

— Szenere Miklós 1818-diki költeményeiből. (Jankó János rajza.) —

odrogközön ragyog Luka,
Minden ó és új krónika,
Csak róla s papjáról ír,
Nem tud a világ Budáról,
Zemplén s Bodrogköz honáról,
Csak — Lukáról zeng a hír.

S im a hirneves Lukában,
Szárca, lúd, vöcsök honában
Zengedez repedt harang;
Zeng József császár nevére,
Nagy nevének ünnepére
Nagy rekedten: csing-csalang.

Örkakas a tetejében,
Vékony nyárstorony kevélyen
Fitogtatja természetét;
Négy szögében négy toronyka,
Mintha négy csirke közül a
Kotlós nyujtná föl fejét.

Gyül a nép, tarisznya vállán,
Bocskor sásmetszette lábán;
Már templomban a csereg,
Zeng zsoldtári magyar ének,
A magyarok istenének
Luka vig hálát rebeg.

Végzi . . . Összetett kezekkel,
Félig hűnyt kegyes szemekkel
A pap — ín — székében áll.
Jámbor ősz, mint bibliája,
Rá hallgat Luka s esudálja
Ötven évek óta már.

„Küldj esőt a völgy s tetőre,
Küldj a szomjazó mezőre
Fellegedből, oh Atyánk!
Isten, őre a magyarnak,
Boszulója kontyos tarnak,
Add áldosodat reánk.“

S mintha szél viharja tör ki,
Minden száj utána dörgi:
„Küldd esődet oh Atyánk!
Isten! őre a magyarnak
Boszulója kontyos tarnak,
Add áldásodat reánk.“

„És ki ünnepére itten
Összegyűltünk, áldd meg Isten,
Áldd meg a magyar királyt!
Ne nézd, Uram, hogy ő német,
Oh ne nézd azt, kérünk téged,
Mert őt is te alkotád.“

S mint ha szél viharja tör ki,
Minden száj utána dörgi:
„Áldd meg a magyar királyt!
Ne nézd uram, hogy ő német!
Oh ne nézd azt, kérünk téged,
Mert őt is te alkotád.“

A magyar emigrációról.

Amerikában.

I.

Amerika magatartása Magyarországra irányában 1848—49-ben. — Kossuth s a bécsi amerikai követ. — Dudley Mann küldetése Magyarországra. — Ausztria visszája Amerikával Magyarországra miatt. — Az amerikaiak rokonszenve menekültjeink irányában. — Webster jegyzéke, Cass tábornok és Seward indítványai. — A prezidens levele Ujházyhoz. — Kossuth-városa. — Pástétom honvéddel. — Magyar meetingek. — A menekültek new-yorki manifestuma.

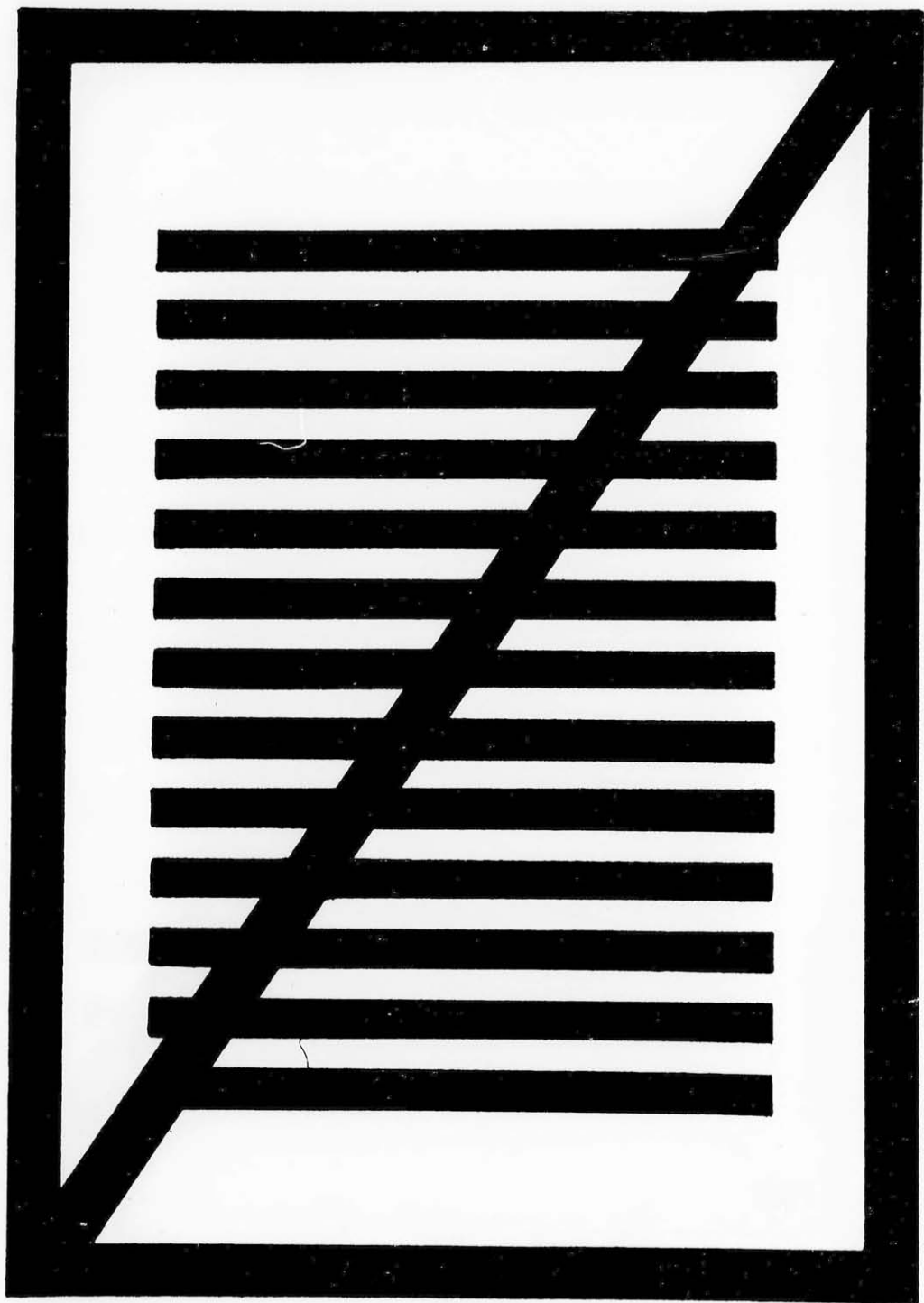
Mielőtt az észak-amerikai magyar emigrációról szólanánk, szükségesnek tartjuk néhány szóval elébb az Egyesült-Államok kormányának szabadságharcunkhoz való viszonyát érinteni.

Észak-Amerika igen érdeklődött az 1848—49-dikei magyar mozgalmak iránt, melynek részleteiről Bécsben levő követe, Stiles úr, folytonosan értesítette a washingtoni kormányt. Sőt Stiles úr magával Kossuthal is érintkezésben volt, ki többször kérte az amerikai követet arra, hogy lenne az osztrák császári kormánynál arra nézve közbenjáró, miként a bécsi kabinet szüntesse meg irányunkban az ellenségeskedéseket és Schwarzenberg herceg akkor nagyon elismerőleg nyilatkozott ezen közbenjárás felől, valamint később Windisgrätz herceg is; azonban e közbenjárásnak semmi sikere sem volt.

„Amerika kénytelen volt élnék rokonszenvet érezni egy oly harc irányában, mely a felelős és demokratiai alapon nyugvó kormányzatért vita-

rikai köztársaságot mostani magas álláspontjára segíték.“ — mondja Webster amerikai külügyér 1851-ben, egyik diplomatai jegyzékében. De Amerika nemcsak rokonszenvet érzett szabadságharcunk irányában, hanem e hajlamát ténynyel is óhajtá bebizonyítani, a miért alig várta, hogy Magyarországnak a Habsburg-háztól való teljes függetlensége mielőbb ténynyé váljék s a közügyek élen teljesen független, demokratikus alapon nyugvó kormányt álljon, melyet a világ első köztársasága „hivatalos elismerésével“ erkölcsileg támogatand.

Kossuthnak bizonyára tudomása volt Amerika ezen érzelmeiről és elhatározott szándékáról, s azért igen valószínű, hogy az 1849. március 4-diki osztrák alkotmányon s az orosz beavatkozás fölkerésén kívül e körülménynek is része volt az april. 14-dikei határozat létrehozatalában, annál inkább, mert másrészt Berlinben, Párisban s Londonban is minden elkövettek magyar diplomatai ügynökeink az itthoni új államszervezet elismeré-

Berlioz — az ő szellemdús vázlataiban — beszél egy megtévelyodott zongoráról, melyen negyvenötven növendék egymás után játszá el a közvizsgálat ünnepnapján Mendelsoln ugyanegy szonátáját, s addig játszták, míg végre a bilentyük maguktól kezdtek játszani, folyvást, untalan, egészen elszédülve a belekalapált hangok egyformaságába.

Nem csodálhók, ha némely felebarátunk is épen így járna újév napján, midőn reggeltől éjfélig (sőt ezután is egész egy álló hétig) hallják ugyanazon „szerekesekivánát“ ugyanazon hangjait.

A nyájesség, melynek ritkán van ilyenkor érző szive, hanem annál több keze, mely kinyúl a meggratulált felé, ugyancsak rajta van, hogy mosolygó képpel keserítse meg az ujesztendő legelső napját, s ha ilyen volna a többi is, akkor bizonyára egy évet sem íránk oda, „hol boldog évünk följegyezve vannak.“

Szegény Petőfi! bizonyára ő sem írja e verset soha, ha csak sejtelve is van arról, hogy e mélyen bús refraine-jét egykor száz meg száz ujságíró fogja kiszakítani költői koszorújából, hogy a vén Sylvester alkalmi piacán utszéli virágként árulja.

Hát még a Jánusz-arc, mely ilyenkor két felé forog: egyik hátra, másik előre! Pedig bátran lemondhatunk erről is, miután a történet nemtője, mely egy kissé nagyobb és maradandóbb betűkkel szokott írni, mint jó magunk, fölőlegessé teszi részünkről a visszapillantást.

1867 az övé.

Ez egy új korszak kezdetét jelöli, melynek első évét sok remény és sok aggodalom közt él-tük át.

Kész az új épület, melyről egyik fél azt állítja, hogy oly erős alapokon áll, mikép földindulás legyen, a mi fölötte a falakat megingathatja; míg a másik már is fázni kezd benne, mert a réseken bejár a légvontat, és sok ember ugyancsak tisz-köl tőle.

A kettős tetőt csak e napokban tették föl rá.

Egyik a Lajtán túli minisztérium, (melynek kül-önben semmi köze nem lesz a mi dolgainkhoz,) és a közügyei triumvirátus — Beust, Becke, John, — a melynek már igenis sok köze lesz, mert övék a külföld, pénz és katona; a másik a mi — *delegatió*nk.

A *delegatio* választása érdekes és kiható mozzanatokat idézett elő a képviselőház és a pártok történetében.

A kormány hatvan tag megválasztását ajánlá, s belőle húszat a felsőháznak engedett át.

Azt hittük, nem lesz semmi akadály, midőn hir-

telen olyan meglepő fordulat következett, minőket Scribe halála óta még a francia vigjátékokban is nélkülözünk.

Ellenség támadt a — saját táborban.

Egy pattogó petárda ugrott ki Bezerédj László tisztességes köpenye alól, a hol a derék öreg úr (ki hitte volna róla!) oly gondosan rejtegette, mintegy megrögzött conspirátor.

E petárda a felsőház korhadt falainak volt irá-nyozva, s csak egy esőpp hija, hogy kárt nem okozott benne.

Egész rideg gonerili számadással kérde Beze-rédj: minek nekik 20, elég 15, úgyse sokan van-nak; négy-öt száz „született törvényhozóból“ so-hasem lát a múzeum diszterme többet nyolevannál?

Ez tetszett jobb felé is, bal felé is, s már-már el-fogadta a ház, midőn a belügyminiszter neki-pi-ro-sodva mondá, hogy maradjanak meg a hűsznál, mert csoda történik: a bárány (t. i. a jó felsőház) fogja magát és oroszlánná változik, s még bizony megakasztja a dolgok gyors folyását!

Mindamellett a névszerinti szavazás eredmé-nye igen kétes volt, s a jobboldalról csak úgy szállt az „igen“, (Bezerédj mellett,) hogy b. Eöt-vös egész idegesen járt, kelt, leült, megint fölállt, mintha piros bársony széke ez egyszer valami vulkán ülesére fölött himbálózott volna; Gorove pedig úgy megtelt, hogy az ember azt hitte, mi-nd-járt egész felé leszz; b. Wenckheim Béla fejcsóvál-va nézett hol jobbra, hol balra, s mindig mozgó kezével oly hegyesre fente ki bajuszát, hogy úgy állottak, mint valami mérgezett platina-nyilak; gróf Andrassy Gyula pedig, kire a termet ugyan-csak ráfűtötték, midőn egy miniszteri tanácsos is „igen“-nel mert szavazni, azt mondta rá:

„Szép!“

Ez a négy kis betű sokat fejez ki.

Valahányszor szóba jött, hogy a kormányhiva-tal még is csak útját állja a képviselői független-ségnek: mindig azt mondták: hogyan állná? a felelős kormány nem akar gépeket, hanem saját eszközön és lábukon járó férfiakat!

De ime, egy kis kérdésben, melyre maga a mi-niszterelnök is előre bocsátá: hogy nem „párt-kérdés“, egy miniszteri tanácsos megindúl a maga lábán, s szavaz nem az ellenpárt, hanem egy jobb-oldali képviselő indítványára, s gr. Andrassy Gy-ula azt mondja rá: „szép.“

Napoleonnak egyszer ajánlottak egy kitünő te-hetséget miniszterül.

— Sire, ez aztán tud beszélni! (Persze a szó-széken.)

— Az kevésbé fontos. De tud-e hallgatni? kérdé a császár.

Valóban, a hallgatni tudás nagy miniszteri erény. Még nagyobb az „elnyelni“ tudás. Röpködjenek bár a bombák veszedelmesen: egy rutinirt miniszter úgy ül a széken, mintha csak musquitok zongnának; emelje bár fel törjét Caesarra Brutus: mosolyog, mintha egy bókot kapna; támadjon bár hátulról lázadás: szeme álmosan tekint vissza, mintha unná magát; jó képet ölt a rossz játékhoz; mozdulatlan marad a parázson is; nevet, mikor baja van, s ásít, midőn táncolni szeretne örömeiben.

Hanem a mi minisztériumunk (noha teljes tisztelet minden egyes derék és kitünő tagjának!) egy kissé még nagyon fiatal, és bírja a fiatalág bájosan veszélyes tulajdonát, az őszinteséget.

Majd eljön az idő, (ha megjön), midőn oly szilárd nyugalomban fognak a csapongó ár közt állni, mint a sziklák, homlokukon ama nyugalommal, mely ez önbizalmat fejezi ki: a vizek elfolyanak és a kövek megmaradnak!

De most jó másfél óráig tartott a nyugtalanság. Minden szavazonál, a mint ez „igen“-jével a bilentyüzetre ütött, a vörös bársony székeken ideges fölgrás látszott, mint mikor a zongora hangverő bábja a húroki szökik. — Végre aztán valami húsz szónyi „nem“-ező többség visszaadta a megbomlott nyugalmat, a fenyegetett harmóniát, s a szegény öreg Bezerédj megszabadult ama szemrehányó arcoktól, melyek a támlányokról úgy meredtek rá, mint valami kegyetlen Medúza-fők.

S meg lőn a diadal — a felsőház békén választhatta meg a maga húsz „delegátusát.“

Lehet mindössze vagy ötszáz „született törvényhozó“, s abból csak *nyolcvan* jelent meg ez ünnepélyes szavazáson. Máskor ennyi sincs! Vanak, a kik azt mondják köztük: ki szeretne egy sirboltban ülni! Valóban, a felső házban — nincs élet. Ez egy régi, elavult forma, melybe csak hálhni jár a lélek. Nem törődik vele senki, s nem törődnek maguk azok sem, kik ez ősi hírű, de rozszant ház tagjai. Ha Szentiványi Károly néha oly utánzóhatatlan lakonizmussal nem emlegetné a „métsás rendeket“, bizony eszünkbe sem jutna, hogy a képviselőház elhatározásaira nekik is rá kell ütni a pecsétet. Rá is ütök szépen, illedelmesen, világért sem ellenkezve, noha a belügyminiszter az imént még azt hitte róluk, hogy 5 delegátusnyi csorbú-

lásért, á la Roland, sziklát dobtak volna a kiegyenlítés gyors útjába.

Bezerédj indítványának, (bármit mondjanak is róla, mint pártfegyelem elleni vétségéről,) meg volt az a haszna, hogy a felsőház reformjának szükségét újra előtérbe hozta.

Emek is itt már az ideje.

Egy épülő új telep közepén nem hagyhatunk egy régi omladékot, mely nem is valami festői ruina, hanem alapjaiban megrozszant ház, hová azok is kedvetlenül járnak, a kiknek tulajdonképpen régi tanyáját képezi. Ujra kell azt tetőtől talpig építeni, nem oly sok cifrával, hanem célszerűbben, összhangzásban a többivel.

Most csak szúrja a szemet, annyira, hogy a jobboldal e pillanatnyi szakadását is csupáncsak emek lehet tulajdonítani.

Lényegesebb azonban a balközép szakadása.

Egy rész, még pedig vezérférfiak is, részt kívántak venni a delegációban, a mint hogy Tisza K. és Ghyeczy K., Bónis Samu, Várady Gábor és többen benne is vannak; míg a másik rész (közte Jókai Mór a „Hon“-nal) azt tartja, hogy ha ellenezték a közösi intézményt, annak gyakorlati kivitelétől is óvakodniok kell.

Igy oszlott szét az ó év végén a képviselőház.

A nagy pártok koblében lézagok, szakadások támadtak. A Deák-párt függetlenjei azt mondják: „a kormány a többségből támadt ugyan, de ez a többség nem követheti vakon a kormányt mindenben.“ A balközépről pedig egy nagy és tekintélyes rész — elszánta magát, hogy a közösi ügyi földre lépjen, s azon is folytassa tevékenységét. A másik rész megmarad sáncai között.

Ekkép körülbelül új pártalakulások magva van ellintve, s mire a képviselőház újra összeül — más alakú csatarendeket láthatunk. De ez a változás nem aggaszthat senkit. A lobogó itt és ott mindig ugyanaz, rajta e fölirattal: „a haza minden előtt!“

Azonban ez a lobogó egyidőre nem röpdös az országház fölött, melynek ugyancsak zajos decembere volt, míg annál csöndesebb januárja leend.

A komoly politikai küzdelmek után a vidorság idénye közeleg, s a farsang maholnap kibontja tarka zászlóját. Lessz bál elég. Adnak a kereskedők, volt-honvédek, hajósegyleti tagok, jogászok, orvosnövendékek. Egyet fordúl az idő kereke, s a szöszék bajnokai után jönnek a — *báلكirálynők*,

Vegyes közlemények.

F. Gy. (*Történeti naptár.*) — Januárhó: 1. Kosuth „Pesti Hírlap“-jának első száma megjelent. 1841-ben. — 2. Lavater született. 1801-ben. — 3. Az angol parlament letette 1-ső Károlyt 1648-ban. — 4. A párisi királyi kápolnában a forradalom óta először tartatott mise. 1802-ben. — 5. Medicis Katalin francia királyné meghalt. 1589-ben. — 6. Harmadik Fridrik által Ausztria főhercegséggé tétetett. 1453-ban. — 7. Epikurus görög bölcész született 339-ben. K. e.

F. L. (*Rege a „Rákos“-ról.*) Pest körül, a jó bortermő Szadán és a királyi hirre emelkedett Gödöllőn következő népmonda él a Rákos patak eredetéről: Ott, a hol most a kecskésberek van (Gödöllőn), hajdan egy vár állott büszke tornyokkal. Ged lovag bírta az egész környékkel együtt, kivéve Szadát. Ged lovag áldott ember volt, kit jobbagyai nagyon szerettek, mint édes atyjukat. Szádvár ura ellenben isten ostora volt, ki tivornyázott, zsarolta a népet, s rabolta a szép leányokat. A mint utálta ezt a nép, úgy szerette amazit. Szádvár urának ez elég volt arra, hogy Ged loagnak halálos ellensége legyen. Rárontott vetéseire, s fölégette, bekeríté nyájait, s elrabolta. De Ged lovag türelme nagy vala, s nem huzta ki kardját. Majd megveri az isten ő helyette, — azt szokta mondani. Ezalatt Szádvár népe fogyton fogyott, mert az üldözések elől sokan vonultak Ged lovag atyai oltalma alá. — Élt e környéken — egyszerű kőházban — egy szegény nemes ember is, kinek gyönyörű leánya volt: Gyöngyike. Mind a két várur szerette e szépséges leányt, de ez a jobbikhoz hajolt s Gedurnak adta kezét. Ki volt tűzve már a menyegző napja, s az utat, melyen Gedur a várba akarta szállítani szép menyasszonyát, virágokkal hinték be, mialatt a várában dühöngő Szadur eltökélte, hogy a lányt elrabolja. Fölültet téhát csatlósait, s rátört a házra, hol Gyöngyike már vőlegényét várta, s kiment eléje az utra. Észrevetve ezt Gedur, s ő is sietett vitéz csapatjával. De a gonosznak gyorsabb lábu lovai voltak, s hamarabb ért a lányhoz, a kit zsákmányul ejtett. A megijedt Gyöngyike térdre borult, s kérte istent, hogy változtassa akármivé, csak mentse meg a gonosztul! Az ég meghallgatta, s hirtelenében rákká változtatta, mely — hogy a szem elől elbujjék — a földbe furódott. S rögtön forrás buggyant föl ottan, (hol a patak ma is ered), s iramodni kezdett a gyászos eset színhelyéről, mindig nagyobb habokat hányva, — a mint futott. Harc keletkezett a két várur között, s Ged lovag három napi küzdés

után visszanyomta Szada urát, ki futtában az ördögtől kért segítséget, a ki öt farkassá változtatta. Ged lovag aztán csakhamar hírlé vette, hogy egy ordas farkas pusztítja nyáját, melyet senkisen bírt elejteni. De Ged lovag jó lövő volt, s elejté a ragadozó állatot, kinek képében Szadurnak elállatiasodott arcára ismertek. Aztán vigan legelhettek a gedék, melyektől Gödöllő (Gedellő) vette nevét. A rákká változott leány pedig nem kapta vissza alakját. Jobb dolga volt neki a hüs vízben, mint az emberek között. Ott tündérek játszottak, susogtak vele.

* (*Johnson kanári madarai.*) Johnsonnak, az Egyesült-államok elnökének az a különös időtöltése van, hogy tömérdek kanári madarat nevel. Egész külön szobát tart e szép kis sárga madarak számára, és saját maga látja el őket eleséggel. A hatalmas állam elnöke igen gyakran forgatja a sipládát is s egész gyöngédséggel tanítja a szárnyasokat. Évek előtt, mikor Johnson még szegény szabólegény volt, a kanári madarak tenyésztését oly nagy mértékben üzte, hogy jelentékeny jövedelem forrása volt utánok. E szenvedélye most is megmaradt. Figyelmének és kitüntetésének nagy jele, ha valakinek kanári madarat ajándékozik. Ily kitüntetésben részesült az orosz követ nem régebben.

* (*Fölbredés a sirban.*) M. Gladbachban augusztus 1-én eltemettek egy asszonyt, kiről az hírlétt, hogy kholerája volt. A temetés e miatt igen gyorsan történt. Csakhamar azonban hire terjedt, hogy az asszony más betegségben szenvedett, s a hatóság felásatá a sirt. Itt borzasztó látvány tárult fel. Az asszony, mint látszott, a korporsóban fölbredt, ruháit, melyekben eltemették, fölszakgattá, testét összemarcangolta. Küszködése természetesen sikertelen volt. Az orvosok megállapíták, hogy az asszonyt szivgörcs fogta el, s ily állapotban temették el mint tetszhalottat.

* (*A női munka ügyében*) Bécsben egylet áll fenn, mely iskolát is tart. Ez iskola növendékei nem régebben tették le évi vizsgálatukat. Nagyszámú közönség volt együtt, mely egészen elesodálkozott, hogy e növendékek, — 40 fiatal nő, — mily ügyesek a kereskedelmi számvetés, könyvvitel, kereskedelmi levelezés, s a váltó-ügyben. Ep oly kitünő vizsgát állt ki a legtöbb növendék a francia és angol nyelvből. A növendékek kiállított ügyviteli könyveit a szakférfiak általában nagyon megdicsérték.

A Z Ú J É V R E !

(Jankó J. rajzu.)

terjesztését a magyar izraeliták közt. Az alapszabályok készítésére bizottmány neveztetett ki, s a társulat már legközelebb megkezdendő működését.

* *(Érdekes adatok.)* A „Bihar“-ban említésre méltó statisztikai adatot olvasunk arra nézve, hogy mennyivel több pártolója van folyvást azoknak a lapoknak, melyek a Giergl, Zsiros stb. kártyagárjaiból kerülnek ki, mint azoknak, melyeknek előfizetési korszaka éppen most folyik. Biharmegye egyik járásában, (kár, hogy névszerint meg nem említi), közelebb „uri összejövetel“ volt, s abból állt, hogy három éjjel kártyapénz fejében a bérlőnek kiadtak ezer frtot (!), a cigánybanda elvitt 970 frtot, a játékok forgalomba hoztak 11,000 frtot. A résztvevők 60-an voltak. Ugyan micsoda cél avagy vállalat hozhatna ennyi pézt mozgásba 60 magyar embernél?

* *(A legszebb karácsonyi ajándékot)* kapta egy paraszt asszony a nagyváradi piacon. Ott didergett egy koldus anya két elkényszeredett gyermekével, s esdekelve nézett a járó-kelőkre. Sok elment mellette könyörületlenül, de egy parasztasszony kivette karjából a két gyermeket, bepólyálta saját ruháiba s az anyával együtt ezen szőkkel vivé meleg lakába: „ez legyen az én karácsonyi ajándékom.“

* *(Sajnos tévedés.)* Ungmegye Katergény nevű helységében egy izraelitának biztos receptje volt a hideglelés ellen. Ennek persze hirtelent, s jöttek hozzá gyógyulni seregestül. Mondják, hogy csakugyan többet meg is gyógyított, de legközelebb egy ismerőse siralmasan megjárta vele. A hideg lelte; az izraelita megírta neki a receptet, a jámbor ember elviszi a patikába, a patikárius elkészíti, s azután véletlenszerűen kicseréli egy másik gyógyszerrel, melyet külsőképen kell valami betegség ellen használni. A hideglelés beveszi, és borzasztó kínok közt meghal.

* *(Miksa császár temetési ünnepélyéhez)* gyászermeket fognak veretni. Egy Cadixból jött távirat szerint a „Novara“ hajó dec. 25-dikén érkezett oda Miksa császár holttestével.

* *(A trónvesztett hannoverai király kincsei.)* A híres hannoverai kincstár, melynek értéke a benne található nemes érc és drágakövek miatt, nem is tekintve azok művészi becsét, milliókra megy, s irjából ismét előkerült. A poroszoknak Hannoverába való betörése előtti éjjel megterheltek szekerek tartottak a várból — hol a kincs őriztetett, — a vaspályához. Az hírlett, s mai napig is azon véleményben voltak, hogy e szekerek a kincstárt menték meg. De ez idő alatt a várfenekben nyugodott az, hová t. i. azon éjjel befalazták. Ha meggondoljuk, hogy e titkoknak mintegy 100 egyént kelle részesevé tenni, és pedig olyanokat, kik a legszegényebb osztályhoz tartoznak, úgy teljes elismerést érdemlenek ki azok, kik e titkot megőrizték. Most e nagy kincs épp úgy, mint a műbecséről híres régiségtár, mely évszázadokon át a lüneburgi várban őriztetett, Bécsbe szállítatik. Ellenben a nagy könyvtárt minden ritka munkái- s kéziratjaival

együtt, melyről bizonyos, hogy azokat a Welf-fejedelmi ház saját költségén alapította s szaporította, György király Hannoverában hagyja a képzés természetével együtt a közönség használatára. Tanulmányozás tekintetéből sokkal nagyobb becsület ez utóbbi gyűjtemények, mint azon kincsek, melyek elszállítanak.

* *(Leszakadt bánya.)* Szibériából azon tudósítás érkezett, hogy egy bányában, melyben az utolsó lengyel fölkelésbeni részvét miatt száműzöttek egy része dolgozott, a boltozat beszakadt, s sokakat az ott foglalkozott munkások közül élve eltemetett.

* *(Egy orosz nábob.)* A pazarlás mintaképeül tekintik már évek óta Szentpétervárt P—ts herceg idős fiát, ki fiatal éveiben is hallatlan pazarlásokat tett; mióta pedig anyja után ismét roppant örökség szállt rá, a herceg pazarlása mesés lén. Hogy paradés lovaira ezüst patkót veret, hogy kocsjai vert arannyal vannak kirakva, hogy diszöltözékai százezreket érnek, nem oly különös, s maga a herceg sem tartja említésre méltónak. De annál több említésre méltó van palotájában. A nagy terem főajtaja oly bizarr látványt nyújt, hogy ez az ajtó egyetlen a maga nemében. Első tekintetre úgy látszik, mintha ólomból volna; pedig az egész ajtó 8000 darab ezüst rubelből áll, ezek képezik a borítványt. A herceg több év előtt nagyon meg volt szorulva; atyjával feszült viszonyban állt, s 8000 rubelt vert kölcsön. Ez volt életében az első s utolsó kölcsöne. A mint zsebre rakta, hallotta a hírt, hogy egy közel rokona 700 ezer rubel örökösévé tette. A herceg a kölcsönvet 8000 rubellel az ajtót és ajtófalat boríttatá be. Legnevezetesebbek azonban a herceg lakomái, melyek megszegyenítik Lucullusét. A nagy ebédő teremben fülkék vannak, melyekben kis zuhata-gok csattognak, ezeken kívül számos szőköket. És ezek mind a legfinomabb borokat öntik. Tavaly télen a herceg oly lakomát adott, melyen a világ mindenféle bora képviselve volt; legalább arra mutat, hogy majd 3000-re ment a különféle borok száma. Az ebédek étlapján mindaz együtt van, a jó, drága és bizarr. 250—300-féléből áll többnyire az ebéd, mely délután 4 órától éjfélig szokott tartani. Mindezekkel ellentétben a herceg csak négyféle ételt szokott enni, s közönséges üveg pohárból iszik. Hanem ez csak üres szenvedés. A herceg különben legtöbbször becsüli a szakácsokat, kiket egy uralkodó sem fizet úgy, mint ő. Huszonhét szakácsa van, kiknek összes fizetése 197,000 rubelre megy.

* *(Nápolyban)* egész „papos“ divat van. Férfiak, nők oly felöltönyt hordanak, mely nagyon hasonlít a kapucinusok csuhájához; rozsdaszínű, bokáig érő, úgy hogy távolról azt lehet gondolni, hogy az utcán csak szerzetesek járnak. Különben Párisban is kezdik viselni a szerzetes-ruhát. Nem régen egyik előkelő diplomatiái tekintélyűnél estély volt, melyen nagyon sok volt az „a la Rome“ öltözet. Ez főleg abból áll, hogy a ruhának hátul kis háromszögletű kámzsája van, mint a kapucinus csuhának.

Francia báli ruhák és legyezők.

Egy báli ruha következőkből áll : ékesen diszitett uszályos felső szoknya, derék és fejvirág ; összesen 28, 34, 40, 50, 60 forint és feljebb.

☛ Rendeléseknél kérem a mértéket „Centimeterrel“ mérve, vagy egy jól álló d rekat beküldeni.

Tarlans végje 3,75, 4,50, 5,50, 7, 9—12 és feljebb.
Illusió rőffe 50, 80 kr., 1 frt 50, 2 frt., 2 frt 75 kr.
Legyezők darebja 3 frt, 3 frt 75, 4 frt 50, 6—10 frt és feljebb.
Báli köpeny 8 frt 75 kr, 10, 12, 14, 18, 24 frt.

☛ **!! Részletes árjegyzék bérmentve!!** ☛

Pesten, váci utca **Türsch F.**, a nagy Kristóf mellett.

☛ Menyasszonyi készletek, u, m. ágynemű, ingek, Corsettek, szoknyák, sat. készen találatnak és darab számra is eladatnak.

HATSCHEK MIKSA látszerész optikai és díszárucikkék raktárának ÁRJEGYZÉKE

váci utcában a korona kávéház mellett Pesten

a következő cikkeknek :

Brillant-Imitation 3-as arany vagy ezüstbe foglalva.
Brillant-fülfüggők és melltűk 8, 10, 12, 15, 18, 22, 40 frtért.
Brillant-melltűk vagy fülfüggők egyedül 6, 8, 10, 12, 15, 18, 25, 30 frtért.
Brillant-mellgombok 2, 3, 5, 6, 8, 10 frtért.
Brillant-gyűrűk 1 frt 50 kr, 2, 3, 5, 6, 8, 12, 15 frtért.
Brillant-gyöngyzárok, keresztcsécskék és szivecskék 2 frt 50 kr, 3, 4, 10, 12, 20 frtért.

Karpereczek 3-as aranyból kétszeresze 7, 9, 12 frtért.
Karpereczek bronzból aranyozva 1 frt, 1 frt 20 kr, 5 frtért.
Karpereczek ezüstből aranyozva és zománcozva 4, 5, 7, 8 frtért.
Kézelt- vagy előing-gombok bronz, ezüst, teknősbéka, elefántcsont, gyöngyház és galvánmásolásból 15, 20, 30 kr, 1 frt, 1 frt 50 kr, 2 frt párja.
Shawltűk 15, 20, 30 kr, 1 frt, 1 frt 80 kr, 5 frtért.
Érmek aranyból ezüsttel megedzve 4, 4,50, 5, 6, 8 frtért.
3-as aranyból pesétygűrűk ezüsttel megedzve jótállás mellett 2—5 frtig.
Oraláncok aczél-, Tallois-bronz-, valódi ezüst- és aranyból.
Fekete ékzer és bronz fülfüggők és melltűk 50, 30 kr, 1, 2, 4, 5, 6, 10 ftért.
Báli legyezők selyemből, brillant-, battiat- és papírból 1 ft, 1,50, 2, 3,50, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 15, 20 frt.

☛ És sok tényűzési és diszművek a legutányosabb szabott áron. ☛

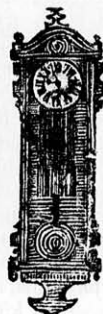
Színházi látesövek

(Operngucker) legnagyobb választékban 3, 3,50, 4, 10, 20—60 frtig.
☛ Megrendelések mindenhol a pénz beküldése vagy postai utánvétel mellett elküldetnek, és azok ekkép ezimzendők :

HATSCHEK MIKSA optikusnak PESTEN,

váci utcában a „Korona-kávéház“ mellett.

☛ **Megjegyzés.** Tisztelettel figyelmeztetjük a t. cz. közönséget, hogy megrendeléseit a karácsonyi ünnepekre ideje korán megtenni szíveskedjék, hogy azokat pontosan teljesíthessük is. 1763 2—2

KOHN IGNÁCZ jó hirben álló óra-üzlete

Pesten,

kigyó-utca 6. sz.
ajánlja dussar felszerelt rak-
tárát kitűnő jó és olcsó órák-
ból két évvel kezeskedés
mellett.

Árjegyzék :	frt
Ezüst horgonyóra 4 köre	10
„ „ 4 köre rugonnyal	12
„ „ finom arany kerettel	13
„ „ kettős fedéllel	14
„ „ jegeczilveggel	15
„ „ 15 köre	15
„ „ kettős edéllel	18
„ „ erős ezüstből	20
„ „ angol horg.-6. jegeczilveg. 18, 20, 22	24, 28, 32, 36
„ „ remontoir	24, 28, 32, 36
Órák 3 próbás aranyból.	
Arany női órák 4—8 köre	24, 28, 32
„ „ savonette 4 sköre 38, 40, 42	45, 50, 55
„ „ horgonyóra 15 köre	46, 50, 55
„ „ rem-ntoir, nőknek 50, 55, 90, 100	34
„ „ horgonyóra 15 köre	42
„ „ aranyfedéllel	54
„ „ savon. ar. fedéll. 58, 62, 66, 80, 90	100, 110, 135, 165
„ „ remontoir savon-ette erős ar. fedéllel	110, 110, 135, 165
Ingára minden 24 ó. után felhuzandó 11	15, 19, 21, 23
„ „ 8-adnapra felhuz.	28, 31
„ „ óra- és felorautással	46, 50, 52
„ „ óra- és negyedóráttal	38, 40
„ „ óra- és negyedóráttal	29, 31
„ „ havi regulát ur	5 frt, 6 frt, 7 frt
Ébresztő 5 frt, 6 frt, 7 frt	

Videki megrendelések előre beküldött ár vagy postáni utánvétel mellett legpontosabban és gyorsabban teljesítetnek. Órák szerbés és javítás ra is elfogadhatnak és olcsó órák, melyek meg nem felelnek másokkal pótolhatnak.

A legelőcsőbb, leghatályosabb és lelegeánsabb
KARÁCSONYI ES ÜNNEPI AJÁNDÉK

mint förténelmi díszmü, méltó emlék, a művészet és tudománynak szánt
 nagy aranyéremmel kitüntetett

KORONAZASI ALBUM

magyar, német és francia nyelven, 22 díszképpel. — Szövege Dr. FALK MIKSA és
 DUX ADOLF töl. — Díszkötésben 8 frt, Folio 5 frt, Quart 3 frt.

Kívánat szerint teiszó nével aranynyomatban 1 fttól több. — Az öszeg beküldése melletti megrendelések
 gondosan eszközölhetnek. Kapható minden neves könyvkereskedésben.

Kiadók **Deutsch testvérek Pest, Dorottya-utca 11. szám.**

Hatschek Miksa latszerész

optikai és díszmüáruk raktárának

ÁRJE GYZÉKE

váci utcában a „Korona“ kávéház mellett,
 a következő tárgyra nézve :

Thea

legfinomabb karavan-thea, 4, 5, 6, 8 frtért fontja. 1, 1/2 és 1/4 font csomagokban.

Legfinomabb Jamaika-hum
 legkitünőbbféle itóéje 3 frrtal.

Főraktára a jutalom-éremmel kitüntetett
párisi

- Finom chocolate-Meuler.
- Chocolate santée (hasonszenvi) 80 krért 1/2 font.
- Chocolate vanille 1 frt 20 kr 1/2 font.
- Thea-üstök britannia-érez, pléh és vörösrézéből 4, 5, 6, 10, 15, 30 forintért.
- Thea- és kávé-teritek porcellából, 2, 4-6 személyre 3 ft 50 kr, 4.50, 8, 12 ft.
- Thea- és kávé-teritek chinsi porcellánból 18, 25, 30 frt.
- Thea-ladikák rumos üveggel palisander- és tölgyfából 8, 12, 14, 18, 36 ft.
- Thea pléh szelenczék 75 kr, 90 kr, 1 ft, 1 ft 20 kr, 2, 3, 4, 6 frtért.
- Öntöttvas kályha-állványok hozzá tartozandóság al együtt 3 ft 40, 3 ft 80 kr, 4, 6, 8 frtől fölfele.
- Vaspléh olajfestésű állattakkal, kályha-állvány 12 14 frtért.
- Faszínú fakosarak pléhből 6 frt 50 kr, 8, 10 frtért.
- Kályha-ellenzős testve és festetlenül 8, 10, 12 frtért.
- Megrendelések mindenho va elküldetnek a pénz előleges beküldése vagy postai utánvét mellett, és kérjük szigoruan ekkép ezímezni :

HATSCHEK MIKSA, optikus,
 1695 váci utcában a „Korona kávéház“ mellett Pesten.

Epen most jelent meg

Emich Gusztáv könyvkiadó-hivatalában
 Pesten (barátok tere 7. sz. 1. emel.) s általa minden hiteles
 könyvtárúsnál kapható:

A BÖRTÖNÜGY

multja, elmélete, jelen állása,
 különös tekintettel **Magyarországra.**

Irták:

Pulszky Agost és Tauffer Emil.

A M. K. Egyetem által 1866. évben első díjra érdemesített
pályamü.

Nagy 8-adrét, 325 lap, ára 1 frt 80 kr.

TOLNAI LAJOS BESZÉLYEI.

Két kötet. Árú 2 frt 50 kr.

Tartalom. I. kötet: A Szomorúék. — Régi levelek. — A parasz
 notárus. — II. kötet: Malvin kisasszony. — Az „öt-forintos.“ — ndrassy Hen
 rik magyar író.

Épen most jelent meg s minden hiteles könyvárusnál kapható:

„Bolond Miska Naptára“

1868-ik évre.

Számos képpel.

Jól tudjak, hogy egy kis józsi lárna nélkül semmi sem megy; tehát ide t. c. publikum! — Ilyen naptár még soha sem jelent meg; páratlan, egyedül, noch nie da gewesen.

Hanem itt van az a u s l á g, tessék csakugyan megnézni ezt a tartalmat:

I. Naptári jegyzetek; az év főbb ünnepei; fogatkozások; bűjtők; idősámitás; a tizenkét égi jegy; a száz éves kalendárium jósolata. Irta egy rettentő humorisztikus spanyol magyar ember. — II. Jóslatok egész esztendőre; olyan igazságok vannak benne, hogy például: a magyar laudvérek szájkosaras puskával fognak ellátni; hogy valaki magát egy két krajcáros trafik szivarral — kivégzi; — s a többi. — III. A magyar Parmaszról; (szavira egyik közkevdűségű írónktól) — e mű a Kisfaludy-társaságban is felolvasatott, de még sehol nem jelent. — IV. Páter Bágó nagybójt hazafias predikációja; olyan kaczagtató olvasmány, hogy mellette az ember még a — qu ó t á t is elfelejti. — V. Nagy emberek mondatai. Például: A vizáradást, vihart és Halász Boldizsárt, mikor beszél, nem lehet feltörtöztetni. Szentiványi, házelnök. VI. Mit esínálnak a miniszterek; a miniszterium teljes arckép csarnoka a legmulattatóbb pozitúrákban; például Wenkheim b. ur, egy hevesi dinnye tetején ülve. Remek rajzok Jankótól. — VII. Okatottail zsbivásár. Metsző parodia bizonyos irodalmi vállalatokról. — VIII. Pest muzeumi osztályai. A főváros viszás ritkaságait képele. — IX. Egy szabadelvű demokrata. (Rajzolva saját hiteles levele által.) — X. Vegyes karikatura-képek. A quótások; Csernátony szónoklatának kétféle hatása. A közelmúlt és a jelen. A hónapok elseje a miniszteri tanácsok és fogalmazó segédekre nézve. A félhivatalos és nem félhivatalos lapok. Vigasztalás a hankrott ügyében. Czimerok új nemesek számára. Rajzolta mindannyit Jankó. — XI. Magyarországi historijája, az augsburgi kisfiuk számára írva az augsburgi néniktől. — XII. A magyar életből; kedélydus költemény egyik népszerű költőnkétől. — XIII. Valami a házasságról; talpraesett elmefuttatás. — XIV. Spitzig feczig lakodalma; vörs Hasli Múdzs ez izraelití posztól. — XV. Legujabb találmanokok. Hirdeti a „Tudós Bagó“ gyógyszerár tulajdonosa. — XVI. Lajos bácsi. Költemény arról, hogy akár hogy tiltják is, azért bizony zeng a dal, hogy Lajos bácsi.

Mindezen a tömérdek olvasni és élvezni való dolog kimondhatlan szép papírra nyomva s a rondes naptárral is ellátva.

80 krajczár.

A ki ezt a kis pénzét beküldi „Emich Gnsztáv könyvkiadó-hivatalába“, naptára már másnap a postára lesz téve, még pedig bérmentve magyar stemplivel.

A kik nyole megrendelőt tudnak összefogdosni, azoknak kilencz naptár küldetik.

Bolond Miska.

Országgyűlési iratok:

Az 1865-ik évi december 10-kére hirdett országgyűlés **KÉPVISELŐHÁZÁNAK NAPLOJA**. Szerkesztii Greguss Ágost a M. T. Akademi rendes tagja. Hiteles kiadás. Az első négy kötet ára 7 frt.

Az 1865. december 10-kére hirdett országgyűlés **KÉPVISELŐHÁZÁNAK IROMÁNYAI**. Hiteles kiadás. Két kötet 2 frt 30 kr.

Az 1865. december 10-kére hirdett országgyűlés **KÉPVISELŐHÁZÁNAK JEGYZŐKÖNYVE**. Hiteles kiadás. Két kötet 2 frt.

A magyar országgyűlés képviselőháza által a közös viszonyok tárgyában kiküldött **HATVANHÉTES BIZOTTSÁG TÁRGYALÁSAI**. Szerkesztette Greguss Ágost, M. T. Akad. r. t. Ára 1 frt.

AZ ARANY HÁGCSÓ.

Angol regény. Irta Bell Róbert. Fordította Szabó Richárd.

Két vastag kötet, árak 2 frt 50 kr.

Uj évi ajándékul

ajánlható

DISZMŰVEK

Emich Gnsztáv könyvkiadó-hivatalában (Barátok-tore 7-ik sz. I. em.) s általa minden hiteles könyvárusnál kapható:

BARTHELÉMY. Az ifju Anacharsis utazása Görögországban, a Krisztus előtti negyedik század közepén. Barthelém után az érettebb magyar ifjuság számára szerkeszté Hanthó Lajos. Színes kemény kötésben s több fametszeti képpel 1 frt. 80 kr.

KINGSLEY KÁROLY. A hősök. Görög tündérmesék gyermekek számára. Angolból fordította Pulszky Ágost. Egy könyomatu czimképpel. Diszkötésben (vörös angol vászonban, aranszegélylyel.) 2 frt 50 kr.

SZÁZ KÁROLY. Zrinyi a költő. Történeti költői beszély; és Lorántfi Zsuzsánna szönyege 80 kr. Diszkötésben 1 frt. 60 kr.

ÜSTÖKÖS ALBUM. Szövegét írta Jókai Mór. A képeket rajzolta Jankó. Két nagy kötet, kemény táblába kötve. 3 frt.

MEXIKO Miksa császárig. Különösen 6s- és ujabbkori története, államszervezete, aztek műveltségi története s különböző népfajaira vonatkozólag. Báró Müller J. W., Prescott William H., Arnim Th. és mások nyomán közli Szokoló Victor. Tíz különnyomatu kitiűő képpel Diszkötésben 4 frt.

NAPLÓ. Lapok a mult és jelenből. Diszkötésben csattal 2 frt. 50 kr. Ez emlékkönyv finom levélpapírra van nyomatva, s az év minden napjára egy lappal ellátva; a lapok legfelső részét legjelesebb írónk és költőink műveiből merített jelmondatok vagy versek foglalják el; alúl az e napra eső nevezetes történeti események vannak följegyezve. A lapok közepo pedig fehérre van hagyva, hogy arra kiki saját jegyzeteit s gondolatait írhasssa. — Különösen ajánlható noigyeknek való ajándékul.

MADÁCH IMRE. Az ember tragédiája. Drámai költemény. Második, tetemesen javított kiadás. 1 frt. 80 kr.

Diszkötésben. 3 frt.
FLÓRA. A jó gyermekek könyve. Két füzet, csinos borítékban, ára egy-egy füzetnek 40 kr.

királyi leiratot olvastak föl, mely tudatja az országgyűléssel, hogy ő felsége szentesíté a hányadról, államadóságról, vám és kereskedelmi szerződésekről szóló törvényeket, továbbá, hogy a birodalmi tanácsban képviselt országok részéről a hason tartalmu törvények szintén szentesítvék, s a közös miniszterium ki van nevezve. Mindezekhez az elnökminiszter jelenté meg, hogy az izraeliták egyenjogúsításáról és a jövő év első harmadában viselendő közterhekről szóló törvények is megnyerték a legfelsőbb helyben hagyást. Tisza Kálmán interpellálta az igazságügyminisztert, hogy mikor terjeszti elé az urban viszonyok végleges elintézésére vonatkozó javaslatoakat? Az igazságügyminiszter nem lévén jelen, gr. Andrassy Gyula felelt, kijelentvén, hogy ez ügyben már folynak az előmunkások. Ezek után a ház a vasutak és csatornák telekkönyvezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásához kezdett.

* [Percezl Mór tábornok] emlékiratint rendezi. Kétségkívül becses okmányt fognak azok összegyűjtve képezni a szabadságharc történetéhez.

* (Gyűléshírek.) Gr. Bethlen Gergely, a hazájába visszatért olasz tábornok, s a honvédelvíg egyik hőse, má hó 23-dikán Kolozsvárt meghalt, s 26-dikán nagy díszszel temették el. A kolozsvári honvédegylet körteköz meleg sorokkal jellemzi az elhunyt hős tábornokot: „ha valaki önérttel mondhatja, hogy férfi: ő az volt; ha az erő és lovagias bátorság díszit ad a homlokának: az ő homloka sokakénál magasabban állott; ha a kötelesség teljesítésének lelkiismeretes betöltése — érdem és belső jutalmat ad: ő méltó volt a megérdemelt jutalomra; ha valaki mindent arra az egyre helyez, hogy a polgári szepifilenség által adja meg életének becsét: ő a becsület mintaképe volt; és ha a törhetetlen hazafiság díszit ad: ő testestől, lelkestől magyar volt.“ Gr. Bethlen G. 57 éves volt. — A hazai tudományosságának színfén van halottja. Szinovác György, hétszemélynök a akad. lev. tag, karácsony első napja reggelén, rövid betegség után, 60 éves korában meghalt. A legutiszeletreméltóbb férfiak közé tartozott, tudományos elme, meleg kedély, fogékony természet, igazságos bíró és jó hazafi. Elvesztését mindenki fogja fájlalni, s ki csak ismerte. Az elhunyt egy hasznos munkát hagyott hátra maga után. Nevezetesen az igazságügy-miniszter megbízása folytán ő dolgozta ki a kereskedési törvénykönyvet. Halála előtt néhány nappal végazte be. Megemlítjük ezúttal, hogy e munkás és hasznos életű férfi halála fölött nem csak az akadémia, hanem a nemzeti kör is kitérte gyászlobogóját. — Béke poraikra!

* (Két császári leiratot) közölt a bécsi hivatalos lap dec. 27-iki száma b. Beusthoz és gróf Andrassy Gyulához. Az elsőben ő felsége megelégedését fejezi ki Beustnak eddigi sikeres működéséért, s főként a reinerathban képviselt országok miniszterelnökségétől, továbbá utasítja a szükséges előzmények megtételére, hogy a kül-, had- és pénzügyi birodalmi miniszterek alkotmány szerű működésükbe lépjenek. A kézirat Becke bárót birodalmi pénzügyminiszterre, és John bárót hadminiszterre nevezi ki. Az Andrassy grófnak intézeti

kézirat a magyar miniszterelnököt a történetéről értesíti, és a kiegyezésnél tanusított sikeres közreműködéséért elismerését nyilvánítja.

* (Bécsi hírek szerint) Magyarországnak nem sokára nádora is lesz. A „Zukunft“ már tudni akarja, hogy gr. Andrasi Gyula volna e méltóságra kijelölve. Itt Pesten semmit sem tudnak e hírről. Nem is hiszi senki.

* (A honvédekélyz alap javára) Mosonmegye államkönyvénekben 10,000 frtot, Tordamegye pedig 251 frt 45 krt és egy db. aranyat, Komárommegye 1317 frt 21 krt, Imes Elek volt székely-huszár-százados, nyugdíjából havonkint befizetendő 2 frtot és a temesvári takarékpénztár 500 forintot adományoztak.

* (A pénzügyminiszter bejelentette) a Deák-klub egyik gyűlésében, hogy a legközelebbi ülészek elején törvényjavaslatot terjeszt elő magyar pénz-nemek veretésére és az adóbehajtás mozozatára nézve.

* („Egyetemi magyar klub“) alakult a bécsi magyar tanulók közt, melynek célja a hetenkint tartandó összejövetelekben vitatkozni a fenforgó napikérdések fölött. A klubnak már is jelentékeny számú tagja van. Az alapszabályok határozottan tiltják a párbajt. A tagok jelvénye: fehér mellszalag a magyar címerrel.

* (94 éves világegy.) A vécseüllő ref. egyház lelkipásztorá t. Kőszeghy Dániel ur, ki ez egyházban már 60 év óta hirdeti az igét, ezeltől mintegy 8 évvel fosztatott meg a halál által nejétől, lévén már ekkor az özvegyen maradt férj 86 éves. Es ime, a meglemedett öreg lelkész még most is, midőn már életének 94 éveit hordja vállain, oly jó érte nek és egészségnak örvend, hogy szükségesnek látta újra megnöstülni. Egybekeleése néhai Kozma Sámuel 52 éves özvegyével mult november hó 19-én csakugyan meg is történt! Sok boldog évet kívánunk az új párnak! a mihez különben az öreg lelkésznek erős reménye is van, a mennyiben atyja, nagatyja, szepatyja mindnyájan 100 éven felüli életkorban haltak ol.

* (A pozsonyi kir. jogakadémia hallgatói) a városi színházban folyó hó 18. a pozsonyi honvédegy-let javára hangversenyt s szimfoniadást rendeztek, mely teljesen sikerült. A színház fulladásig telve volt és midőn Vetter altábornagy páholyában megjelent, szünni nem akaró eljenzés fogadta. Az előadás után a lelkes jogászok a „Zöldfa“ szállodában jött össze, hol Vetter tábornok néhány perc-re szintén megjelenvén az ott levő összes közönség zítal leirhatlan lelkesedéssel üdvözöltetett. A szim előadásból bejött 961 ft.

* (A léptő sz. máhóni olvasókör) a zsidók emancipációja folytán lakomat rendezett, mely alkalommal a „Magyar Izraelita“ szerkesztőjét, Tenxer Pál urat, tiszteletbeli tagjának választotta. Nagy-Váradról pedig azt írják, hogy ott sokan azor működtek, miszerint a zaidókat saját pártjok részére már jó előre megnyerjék. Hanem az izraelita választók kinyilatkoztatják politikai, miszerint meggyöszödésük fölött nem hagynak mást rendelkezni.

* (Szegeden az ottani izraelita község kedelőben,) egylet alakul mely célul tűzte ki: hasznos könyvek

Folytatás a mellékleten.

Előfizetési fölhívás

„HAZÁNK S KÜLFÖLD“-re.

Lapunk irányát már ismeri olvasó-közönségünk, mert előfizetőink száma mutatja, hogy az már az országban minaeufelé el van terjedve. Itt hát csak azt jegyezzük meg, hogy ez irányt ezentúl is megtartjuk, rajta levén, hogy legjobb írónkat csoportosítván magunk köré, közleményeink mind becsesek, mind érdekfeszítők legyenek.

Uj évvel kezdődő számos érdekes közlendőink közül csak

„Az 1848—49-diki eseményekre vonatkozó ismeretlenebb rajzokat“,

„Kossuthnak képekkel illusztrált angliai diadalulja ismertetését“, és

„A menekült magyarok kaland- és szenvedésteljes életét Amerikában“ említtük föl.

1868-diki minden egész éves előfizetőnket 1868-ban ismét uj és kedves meglepetésben fogjuk részesíteni, (csupán a 30 krnyi bélyeg- és csomagolási díj beküldése mellett.)

Uj előfizetőink azon kedvezményben részesülnek, hogy 1867-diki múltapunkat, a párisi világtárlaton kiállítva volt, „Hunyady László végbúcsúját“ is megkaphatják 1 frt 30 kr. külön beküldése mellett, mely összegbe már a bélyeg- és csomagolási díj is belé van számítva.

Előfizetési föltételek:

Egész évre 6 frt. } Vegyedevre (jan.—aprilisig) . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre (január—juliussig) 3 „ } az 1868-diki műmelléklet csomagolása 30 „

Előfizetési felhívás a

„HETI POSTA“

című politikai hetilapra.

(Ara övnegyedre csak egy forint.)

Mai nap jóra való magyar ember már nem lehet el ujság nélkül, mert nemcsak joga van megéje, hazája és a nagy világ dolgairól értesülnie, hanem ez hazafias kötelessége is; mert csak azon ország életre való, melynek minden polgárát érdeklik a közügyek.

Az előfizető oly szabadelvű ujságot kap, mely érthetően magyarázza meg a hazai politikai állapotokat, — pontosan elbeszéli az országgyűlésen történeteket és az ott mondott szónoklatokat, — elmondja szorgalmasan, mi történik a nagy világ országaiban, és kifejteni igyekszik, hogy miből eredt egyik-másik bonyodalom, — közli a különböző megyék gyűlésein történeteket s mindazt, s mi nevezetes adja elé magát akár az országban, akár a külföldön; — ad eredeti levelezéseket (s ilyen küldésére ezentúl is kérjük t. olvasóinkat) itthonról s távol külföldön elszórva élő honfitársainktól, — mindenre kiterjedő újdonságaiban hasznos szolgálatot igyekszik tenni mindennemű tisztviselőnek, papnak, tanítónak, gazdának, községi előjáróknak, szóval minden állású polgártársainknak s mert a minisztérium és egyéb hatóságok rendeleteit is szorgalmasan közli, ozzel nélkülözhetővé igyekszik tenni minden más drága ujságot.

S hogy mulattató olvasmányban is részesüljön az előfizető, azért a „Heti Posta“ minden számában még külön adunk magyar történeti elbeszéléseket, humorisztikus cikketeket s „Apróságok“ cím alatt olvasni érdemes füresaságokat.

Előfizetési föltételek:

Januártól március végeig ¼ évre . . . 1 ft. | Januártól szept. végeig ¾ évre 3 ft.
Januártól június végeig ½ évre . . . 2 ft. | Januártól egész évre 4 ft.

(Az előfizetések Pestre, a „Heti Posta“ kiadóhivatalához küldendők.)

Szokoly Viktor,
szerkesztő és tulajdonos.

Emich Gusztáv,
magyar akad. nyomdász és kiadó